Ἔτος 20ον — Ἐν ΑΘΗΝΑΙΣ τῇ 7 ΜΑΪΟΥ 1906 — Ἀριθ. 876

Ἐφημερὶς τῶν Κυριῶν

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ
ΣΥΝΤΑΣΣΟΜΕΝΗ ΥΠΟ ΚΥΡΙΩΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ
ΚΑΛΛΙΡΡΟΗ ΠΑΡΡΕΝ

Συνδρομηταὶ ἐγγράφονται εἰς τὸ Γραφεῖον τῆς
Ἐφημερίδος τῶν Κυριῶν

Ἐν τῷ Ἐξωτερικῷ δὲ παρ' ἅπασι τοῖς κ. κ. ἀντιπροσώποις ἡμῶν.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ
ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ
Διὰ τὸ Ἐσωτερικὸν Δρ. 5
Διὰ τὸ Ἐξωτερικὸν Φρ.χ. 8

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΩΣ
27-ὁδὸς Πανεπιστημίου-27

Γραφεῖον ἀνοικτὸν καθ' ἑκάστην ἀπὸ 10—12 π. μ.

Πᾶσα παρατήρησις ἐπὶ τῆς ἀποστολῆς τοῦ φύλλου γίνεται δεκτὴ μόνον ἐντὸς ὀκτὼ ἡμερῶν.

Διὰ τὰ ἀνυπόγραφα ἄρθρα εὐθύνεται ἡ συντάκτις αὐτῶν
Κ. ΚΑΛΛΙΡΡΟΗ ΠΑΡΡΕΝ

Τὰ πεμπόμενα ἡμῖν χειρόγραφα δημοσιευόμενα ἢ μὴ δὲν ἐπιστρέφονται.—Ἀνυπόγραφα καὶ μὴ δηλοῦντα τὴν διαμονὴν τῆς ἀποστελλούσης δὲν εἶναι δεκτά.—Πᾶσα ἀγγελία ἀφορῶσα εἰς τὰς Κυρίας γίνεται δεκτή.
Αἱ μεταβάλλουσαι διεύθυνσιν ὀφείλουσι ν' ἀποστέλλωσι γραμματόσημον 50 λεπτῶν πρὸς ἐκτύπωσιν νέας ταινίας.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Αἱ Ἑλληνίδες εἰς τὸ Διεθνὲς Συμβούλιον τῶν Γυναικῶν.—Εἰσήγησις τῆς κ. Κ. Παρρὲν εἰς τὴν ὁμιλίαν τῆς βαρονίδος Gripeuberg. Ἡ ὁμιλία τῆς βαρονίδος Gripeuberg α'.—Ὁ σκοπὸς τοῦ Διεθνοῦς Συμβουλίου,—Ἡ τελεία σύζυγος (μετάφρ. Δος Εἰρήνης Νικολαΐδου).—Ἡ γυμναστικὴ τῶν ἀρχαίων λαῶν. (Ἀπὸ τὸ βιβλίον τοῦ κ. Κεραμοπούλου).—Συνταγή.—Εἰδοποιήσεις.—Ἡ Μνηστὴ (ἐπιφυλλίς) κατὰ μετάφρασιν δος Φανῆς . . . . . .

ΑΙ ΕΛΛΗΝΙΔΕΣ
ΕΙΣ ΤΟ ΔΙΕΘΝΕΣ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

Μετὰ τὴν δόξαν καὶ τὸν θρίαμβον τοῦ Σταδίου, μετὰ τὴν ἀδελφοποίησιν τῶν ἀνδρῶν μας εἰς τὴν παλαίστραν μὲ τοὺς μεγαλητέρους καὶ ἰσχυροτέρους λαοὺς της γῆς, ἰδοὺ καὶ δι' ἡμᾶς τὰς Ἑλληνίδας νέον στάδιον ἀγῶνος πρὸς πραγματοποίησιν ἑνὸς ὡραίου δεσμοῦ, ἑνὸς εὐγενοῦς πόθου, τῆς ἀδελφοποιήσεώς μας μετὰ τῶν γυναικῶν ὅλων τῶν μεγάλων καὶ πολιτισμένων κρατῶν.

Εἶναι τιμὴ καὶ δόξα δι' ἡμᾶς ὅτι εἰς τὸν διεθνῆ σύνδεσμον τῶν γυναικῶν παρετηρήθη τὸ κενὸν τῆς ἀπουσίας μας, ὅτι γυναῖκες μεγαλουργοὶ καὶ μεγαλοφυεῖς, ἀνελθοῦσαι εἰς τὰ ὕπατα τῆς τιμῆς ἀξιώματα καὶ κατορθώσασαι νὰ μεταβάλλουν εἰς πολλὰ καὶ σπουδαῖα σημεῖα τὰς τύχας τῆς ἀνθρωπότητος, ὅτι αἱ πρωταγωνίστριαι τῆς ἀπελευθερώσεως τῶν δούλων, καὶ αἱ σκαπανεῖς τοῦ μεγάλου μεταρρυθμιστικοῦ προγράμματος τῶν κοινωνιῶν ἐθεώρησαν καθῆκον καὶ ὑποχρέωσίν των νὰ προσφέρουν εἰς τὰς γυναῖκας τῆς Ἑλλάδος μίαν θέσιν τιμῆς εἰς τὸν μεγάλον σύνδεσμόν των.

Ἡ λέξις Ἑλλὰς ἐξασκεῖ παντοῦ τόσην γοητείαν, εἶναι τόσον συνώνυμος μὲ κάθε ἁρμονίαν καὶ κάθε ὡραιότητα καὶ κάθε μεγαλεῖον, ὥστε νὰ θεωρῆται τιμὴ ἡ συμμετοχὴ αὐτῆς εἰς πᾶσαν ἀνωτέραν καὶ εὐγενεστέραν ἐκδήλωσιν καὶ δρᾶσιν τῶν μεγάλων τῆς ἀνθρωπότητος ἐργατῶν ὑπὲρ τοῦ κοινοῦ καλοῦ.

«*Θὰ μᾶς φέρετε τὸ κάλλος τῶν ἰδεῶν, καὶ τὴν ποίησιν καὶ τὴν ἁβρότητα τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ πνεύματος*, εἶπεν ἡ βαρωνὶς Gripenberg εἰς τὴν ὡραίαν ὁμιλίαν της πρὸς τὰς γυναῖκας τῆς Ἑλλάδος. ***Μὴν ἀφήνετε περισσότερον καιρὸν χηρεύουσαν τὴν θέσιν, ἥτις σᾶς ἀναμένει εἰς τὸν μεγάλον διεθνῆ σύνδεσμόν μας***».

Εἶναι βαρυσύμαντοι αἱ λέξεις αὐταὶ καὶ πηγάζουν πάντοτε ἀπὸ τὴν ἰδίαν ἀρχὴν τῆς λατρείας καὶ τῆς τιμῆς, ἣν μᾶς ἐκληροδότησε τὸ μέγα καὶ ὡραῖον παρελθὸν τῶν προγόνων μας.

Πρὸ δέκα τεσσάρων ἐτῶν μὲ τὰς αὐτὰς περίπου λέξεις συνωδεύετο ἡ πρόσκλησις, ἥτις μοὶ εἶχεν ἀποσταλῇ ἐξ Ἀμερικῆς, ὅπως μεταβῶ εἰς τὸ μέγα Διεθνὲς Συνέδριον τῶν Γυναικῶν. Καὶ ὅταν εὑρέθην ἐν τῷ μέσῳ τοῦ κόσμου ἐκείνου τοῦ τόσον θαυμασίου καὶ τόσον θαυματουργοῦ, ἡ αὐτὴ πάντοτε λατρεία πρὸς τὴν μεγάλην πατρίδα ἤνοιγε τὸν δρόμον μου μὲ ἄνθη καὶ ἐσκόρπιζεν εἰς πᾶσαν ἐμφάνισίν μου μίαν πνοὴν ὑπερτάτου καὶ εἰλικρινοῦς ἐνθουσιασμοῦ.

Εἴμεθα οἱ εὐτυχεῖς κληρονόμοι πλούτου ἀναφαιρέτου καὶ πολυτίμου, εἴμεθα οἱ εὐγενεῖς ἐξ ἀπωτάτης καταγωγῆς, οἱ κλητοὶ παντοῦ ὅπου τὸ φῶς τῆς προόδου σκορπίζει τὰς ἀκτῖνάς του, ὅπου σφυρηλατοῦνται αἱ μεγάλαι ἰδέαι τῆς ἀνορθώσεως καὶ ἐξιδανικεύσεως τοῦ μέλλοντος τῆς ἀνθρωπότητος.

Αἱ γυναῖκες τῆς Ἑλλάδος εἰς τὸν διεθνῆ σύνδεσμον τῶν Γυναικῶν τοῦ κόσμου, τοῦ ὁποίου προΐσταται ἡ Ὑγεία

τοῦ ἐκλείψαντος μεγάλου φιλέλληνος Γλάδστονος, ἡ ἐπισημοτέρα γυναικεία προσωπικότης τῆς Ἀγγλίας ὀφείλουν νὰ δεχθοῦν μετ'εὐγνωμοσύνης τὴν προσφερομένην εἰς αὐτὰς τιμήν. Δὲν θὰ φέρουν μόνον τὸ κάλλος τῶν ἰδεῶν καὶ τὴν ἁρμονίαν τῆς ποιήσεως εἰς τὰς αὐστηρὰς συγκεντρώσεις τῶν γυναικῶν τοῦ Βορρᾶ, καὶ εἰς τὰς πρακτικὰς βλέψεις καὶ πράξεις τῶν γυναικῶν τοῦ Νέου Κόσμου. Θὰ φέρουν καὶ τὰ μεγάλα ἰδεώδη τῆς ἀναγεννήσεως τῆς φυλῆς των, τὰ μεγάλα ὄνειρα τῆς ἀποκαταστάσεώς τῆς χώρας των, ἧς τὸ κῦρος καὶ τὰ δικαιώματα διεκδικοῦν σήμερον φυλαὶ βαρβάρων.

Καὶ ἴσως ἡ φωνὴ τῶν γυναικῶν τῆς Ἑλλάδος ριζοβολήσῃ εὐκολώτερον εἰς τὰς γυναικείας καρδίας τῶν λαῶν τοῦ κόσμου καὶ φέρει καρπούς, τοὺς ὁποίους μάτην ἕως τώρα ἐζητήσαμεν ἀνὰ τὸ αὐχμηρὸν ἔδαφος τῆς διεθνοῦς πολιτικῆς.

ΕΙΣΗΓΗΣΙΣ

ΤΗΣ κ. ΚΑΛ. ΗΑΡΡΕΝ ΕΙΣ ΤΗΝ ΟΜΙΛΙΑΝ ΤΗΣ ΒΑΡΟΝΙΔΟΣ GRIPEMBERG

Εἶμαι εὐτυχὴς ὅτι εἰς ἐμὲ ἀνετέθη ἡ τιμὴ νὰ σᾶς παρουσιάσω τὴν βαρονίδα Gripemberg, ἀντιπρόσωπον τοῦ Διεθνοῦς Συμβουλίου τῶν Γυναικῶν, καὶ ἀπεσταλμένην παρὰ τῆς προέδρου αὐτοῦ Λαίδης Aberdeen, ὅπως ἐκθέσῃ πρὸς τὰς γυναῖκας τῆς Ἑλλάδος τὸν σκοπὸν τοῦ Συμβουλίου τούτου.

Ἀνέλαβον εὐχαρίστως τὴν ἣν ἡ Ἕνωσις τῶν Ἑλληνίδων μοὶ ἀνέθηκεν εὐάρεστον ἐντολήν, διότι συνδέομαι μὲ τὸ Διεθνὲς Συμβούλιον τῶν Γυναικῶν ἀπὸ τῶν πρώτων ἐτῶν τῆς συστάσεως αὐτοῦ, καὶ εἶχον τὴν τιμὴν νὰ ὀνομασθῶ ἀπὸ τοῦ 1893 μέλος αὐτοῦ, μὲ τὴν ἐντολὴν νὰ ἐργασθῶ πρὸς καταρτισμὸν Ἐθνικοῦ Συμβουλίου, δηλ. ὁμάδος Ἑλληνικῆς, δυναμένης νὰ ἀντιπροσωπεύεται εἰς τὸ Διεθνὲς τοῦτο Συμβούλιον.

Ἀλλ' ἡ ὕπαρξις τοιούτων ὁμάδων προϋπέθετεν ἐργασίαν τῶν γυναικῶν εἰς εὐρύτερον κύκλον δράσεως καὶ προόδου καὶ διὰ τοῦτο ἐνόμισα ὅτι τότε ἦτο πρόωρος ἡ ἵδρυσις τῆς ἐν λόγῳ ὁμάδος. Ὅτι δὲ θὰ παρεσκευάζετο καταλληλότερον τὸ ἔδαφος διὰ τῆς ἱδρύσεως τῆς Ἑνώσεως τῶν Ἑλληνίδων, εἰς ἣν προέβην τότε, ὀλίγον μετὰ τὴν ἐξ Ἀμερικῆς ἐπιστροφήν μου. Ἡ Ἕνωσις τῶν Ἑλληνίδων εἶναι τὸ πρῶτον ἐν Ἑλλάδι γυναικεῖον σωματεῖον, τὸ ὁποῖον περιλαμβάνει εἰς τὸ πρόγραμμά του πάντα κλάδον ἀναγόμενον εἰς τὸν κύκλον τῆς διὰ τῆς γυναικὸς οἰκογενειακῆς καὶ ἐθνικῆς μορφώσεως.

Σήμερον, μετὰ δεκαετῆ τακτικὴν δρᾶσιν τῆς Ἑνώσεως τῶν Ἑλληνίδων, δρᾶσιν ὄχι μόνον φιλανθρωπικὴν ὑπὸ τὴν στενωτέραν τῆς λέξεως σημασίαν, ἀλλὰ δρᾶσιν μεταρρυθμιστικήν, δρᾶσιν δημιουργικήν, εἰς ἣν δύνατκι νὰ προστεθῇ καὶ ἡ τῶν λοιπῶν γυναικείων σωματείων, δυνάμεθα καὶ ἡμεῖς εὐπροσωπότερον ἢ πρίν, νὰ λάβωμεν μέρος εἰς τὸ Διεθνὲς Συμβούλιον τῶν Γυναικῶν, εἰς τὸ ὁποῖον ἀντιπροσωπεύονται αἱ ἐπιφανέστεραι γυναῖκες τοῦ Παλαιοῦ καὶ τοῦ Νέου Κόσμου.

Σήμερον δυνάμεθα νὰ παρουσιάσωμεν ἐργασίαν σοβαράν, νὰ φέρωμεν πλουσίαν καὶ ἀξίαν τοῦ Ἑλληνικοῦ ὀνόματος συμβολὴν εἰς τὸ ἔργον τοῦ Διεθνοῦς Συμβουλίου, εἰς τὸ ὁποῖον, οὕτως εἰπεῖν, δίδουν λόγον τῆς δράσεως καὶ τῶν ἐνεργειῶν των αἱ γυναῖκες ὅλου τοῦ κόσμου. Σήμερον αἱ Ἑλληνίδες δὲν θὰ εἰποῦν μόνον εἰς τὰς ξένας: Ἰδοὺ ἡμεῖς ἔχομεν νοσοκομεῖα διὰ τοὺς πάσχοντάς μας, πτωχοκομεῖα καὶ φιλοπτώχους Ἀδελφότητας διὰ τοὺς πτωχούς μας, ὀρφανοτροφεῖα διὰ τὰ ὀρφανά μας, Ἄσυλα διὰ τοὺς Ἀνιάτους μας καὶ Ἐργαστήρια διὰ τὰς πτωχὰς ἐργάτιδάς μας. Σήμερον ἠμποροῦν νὰ προσθέσουν εἰς τὸν πλούσιον αὐτὸν κατάλογον τῆς ὡραίας καὶ εὐγενοῦς φιλανθρωπίας ἐργασίαν νέαν προόδου καὶ εὐεργετικῆς αὐτῶν δράσεως. Σήμερον ἠμποροῦν νὰ εἰποῦν ὑπερήφανοι: Ἐργαζόμεθα διὰ τὴν ἀναδιοργάνωσιν τῆς γυναικείας μας ἐκπαιδεύσεως, διὰ τὴν μόρφωσιν καὶ τὸ μέλλον αὐτῆς τῆς φυλῆς μας. Ἰδοὺ τὰ Φρεβολιανὰ νηπιαγωγεῖά μας, ἰδοὺ τὰ διδασκαλεῖά μας, ἰδοὺ αἱ σχολαὶ τῶν γυμναστριῶν μας, ἰδοὺ ἡ μέριμνά μας πρὸς ἐξασφάλισιν τῶν οἰκογενειῶν τῶν ὑπερασπιστῶν τῆς πατρίδος μας, ἰδοὺ αἱ Ἐπαγγελματικαὶ καὶ Οἰκοκυρικαὶ σχολαί μας, ἰδοὺ αἱ Κυριακαὶ σχολαί μας τῶν ἐργατίδων, ἰδοὺ τὰ συσσίτιά μας, ἰδοὺ τὰ φθισιατρεῖα μας, ἰδοὺ τὰ Ἄσυλα τῶν Ἐργατίδων μας, ἰδοὺ αἱ σηροτροφικαὶ ἑταιρίαι μας καὶ ἡ λοιπὴ δρᾶσίς μας ἡ μεταρρυθμιστική, προβλεπτική, ἡ δημιουργική, ἡ ὀφειλομένη εἰς τὸ πνεῦμα τῆς προόδου καὶ τοῦ πολιτισμοῦ καὶ εἰς τὸν πόθον μας νὰ φανῶμεν χρήσιμοι εἰς τὴν πατρίδα μας.

Μᾶς κάμνετε τὴν τιμὴν νὰ μᾶς προσκαλῆτε νὰ ἀδελφωθῶμεν μαζή σας, νὰ ταχθῶμεν ὑπὸ τὰς σημαίας σας. Ἰδοὺ ἡμεῖς ἀντάξιαι ὑμῶν. Αὐτὴ εἶναι ἡ ἀπάντησις, ἣν μαντεύω φερομένην εἰς τὰ χείλη τῆς Προέδρου τῆς Ἑνώσεως τῶν Ἑλληνίδων κ. Ἑλένης Γρίβα, πρὸς τὴν πρόεδρον τοῦ Διεθνοῦς Συμβουλίου τῶν Γυναικῶν λαίδης Aberdeen.

Τὸν σκοπὸν τοῦ Διεθνοῦς Συμβουλίου θὰ σᾶς ἀναπτύξῃ, Κυρίαι μου, ἡ εὐγενὴς ξένη, ἡ ὁποία ἔρχεται ἀπὸ τὴν μακρυνὴν πατρίδα της, ἀπόστολος τῆς μεγάλης καὶ εὐγενοῦς ἰδέας τῆς γυναικείας ἀλληλεγγύης. Ἡ Βαρωνὶς Gripemberg δὲν ἀνήκει εἰς κανὲν ἀπὸ τὰ μεγάλα ἔθνη, τὰ ἐπιβαλλόμενα σήμερον διὰ τοῦ ὄγκου τοῦ πληθυσμοῦ καὶ τοῦ πλούτου. Ἀνήκει εἰς μικρὰν χώραν, τὴν Φιλανδίαν, ἡ ὁποία ὅμως εἶναι μεγάλη κατὰ τὴν πρόοδον, μεγάλη διὰ τὰς γυναῖκάς της, τὰς ὁποίας ἀντιπροσωπεύει σήμερον ἐν τῷ μέσῳ ἡμῶν ἡ βαρωνὶς Gripemberg, ἡ ἐπιφανεστέρα μεταξὺ ὅλων τῶν Φιλανδῶν γυναικῶν. Μᾶς ἔρχεται ἀπὸ τὴν λευκὴν καὶ χιονοσκεπῆ μικρὰν χώραν, ἄγγελος μιᾶς μεγάλης ἰδέας, τῆς διὰ τῶν γυναικῶν ἀλληλεγγύης καὶ ἀδελφώσεως ὅλων τῶν λαῶν. Εἶναι μία ἀπὸ τὰς πλέον ἀκαμάτους σημαιοφόρους τῆς ἰδέας τοῦ Διεθνοῦς Συμβουλίου, τῆς ὁποίας τὸν ὁρισμὸν μᾶς ἔδωκε πρὸ ἑξαετίας εἰς Παρισίους κατὰ τὴν ἐκεῖ συνέλευσίν μας ἡ τέως πρόεδρος αὐτοῦ καὶ μεγάλη Ἀμερικανὶς φίλη μου κ. May Wright Sewal.

Ἐνώπιόν μας ἡ κ. Sewal ἐξεδίπλωσε μίαν σημαίαν, ἡ ὁποία ἔφερεν ὅλα τὰ χρώματα τῶν λαῶν τῆς Εὐρώπης καὶ Ἀμερικῆς καὶ εἰς τὸ μέσον δύω χεῖρας, μίαν ἰσχυρὰν ἀνδρικὴν καὶ μίαν ὡραίαν γυναικείαν. «Ἰδοὺ τὸ ἔμβλημά μας, Κυρίαι μου, μᾶς εἶπεν: Τείνομεν ὅλαι ἡμεῖς πρὸς ἀλλήλας τὰς χεῖρας εἰς ἀδελφικὸν σύνδεσμον συμπαθείας καὶ ἀλληλεγγύης,

ἑνώνωμεν τὰς ἐνεργείας καὶ τὰς προσπαθείας μας, ὄχι διὰ νὰ ἐξεγερθῶμεν κατὰ τοῦ καθεστῶτος, ὄχι διὰ νὰ ἐπαναστατήσωμεν κατὰ τῶν ἀνδρῶν μας, ἀλλὰ διὰ νὰ τοὺς συνδράμωμεν εἰς τὸ ἔργον των, διὰ νὰ τοὺς ἀνακουφίσωμεν καὶ τοὺς βοηθήσωμεν εἰς τὴν μεγάλην ἀποστολήν των, τῆς προόδου καὶ τῆς βελτιώσεως τῆς τύχης τῆς ἀνθρωπότητος».

Αὐτά, Κυρίαι μου, μᾶς ἔλεγε τότε ἡ Κυρία Sewal καὶ περὶ αὐτῶν θὰ σᾶς ὁμιλήσῃ σήμερον ἐκτενέστερον καὶ λεπτομερέστερον ἡ βαρωνὶς Gripemberg, τὴν ὁποίαν εὐχαριστοῦμεν διὰ τὴν τιμήν, ἣν ἀπονέμει σήμερον πρὸς τὰς γυναῖκας τῆς Ἑλλάδος.

Η ΟΜΙΛΙΑ ΤΗΣ ΒΑΡΩΝΙΔΟΣ GRIPENBERG

Α'.

Κυρίαι

Ὅταν, μικρὸν παιδί, ἀνέγνωσα διὰ πρώτην φορὰν τὴν ἱστορίαν τῆς μάχης τοῦ Μαραθῶνος ἔχυσα δάκρυα εὐτυχίας, χωρὶς νὰ εἰξεύρω διατί. Ἠσθανόμην μόνον τὴν ψυχήν μου γεμάτην ἀπὸ ἐνθουσιασμὸν διὰ πᾶν ὅτι εἶναι μέγα, ὡραῖον καὶ εὐγενὲς εἰς τὴν ζωήν.

Καὶ εἶναι, φρονῶ, ἀκριβῶς τοῦτο, τὸ ὁποῖον χαρακτηρίζει τὴν ἐπιρροήν, τὴν ὁποίαν ἡ Ἑλλὰς καὶ ἡ Ἑλληνικὴ ἱστορία εἶχαν ἐπὶ τῆς ἀναπτύξεως τῶν ἀτόμων καὶ τῶν ἐθνῶν. Δι' αὐτό, εὑρισκομένη σήμερον ἐν τῷ μέσῳ τῶν γυναικῶν τῶν Ἀθηνῶν, αἰσθάνομαι τὴν ἀνάγκην νὰ σᾶς ἐκφράσω τὴν εὐγνωμοσύνην μου διὰ τὴν ἐξευγενιστικὴν ἐπίδρασιν, ἣν τὸ ἔθνος σας ἐξήσκησε πάντοτε καὶ ἐξασκεῖ ἀκόμη ἐπὶ ὅλων ἡμῶν, ἀκόμη καὶ εἰς τὴν μικρὰν καὶ ἄγνωστον πατρίδα μου τοῦ βορρᾶ.

Σᾶς εὐχαριστῶ λοιπὸν ἐν ὀνόματι ἐμοῦ καὶ τῆς πατρίδος μου διὰ τὸ παράδειγμα, τὸ ὁποῖον μᾶς ἐδώκατε καὶ εὔχομαι ὅπως ὁ εὐγενὴς λαός σας χειραγωγεῖται πάντοτε ἀπὸ τὰς ὑψηλοτέρας τῶν ἰδεῶν.

Ἦλθον ἐδῶ, ἀπεσταλμένη ἀπὸ τὸ Διεθνὲς Συμβούλιον τῶν Γυναικῶν, διὰ νὰ ἴδω ἐὰν εἶναι δυνατὸν νὰ ἑνωθῆτε μαζή μας. Ἀλλὰ πρὶν ἢ σᾶς ὁμιλήσω διὰ τὸ Διεθνὲς Συμβούλιον, ὀφείλω νὰ σᾶς εἴπω ὀλίγας λέξεις, σχετιζομένας πρὸς τὴν ἵδρυσίν του. Καὶ δι' αὐτὸ ἀνατρέχω εἰς τὴν ἱστορίαν.

Ὑπῆρξαν πολυπληθεῖς ἐξεγέρσεις εἰς τὴν ἱστορίαν τοῦ κόσμου, τῶν ὁποίων τινὲς ἐσημειώθησαν μὲ συμβεβηκότα μεγάλης σημασίας, ἐνῷ ἄλλαι περιέπεσαν εἰς λήθην. Αἱ τελευταῖαι αὗται δύνανται νὰ συγκριθοῦν πρὸς τὰ κύματα, τὰ ὁποῖα ταράσσουν τὴν ἐπιφάνειαν τῆς Μεσογείου. Ἥσυχα καὶ ἀκίνδυνα, ἢ τριχυμιώδη καὶ θραυόμενα ἐπὶ τῶν βράχων, ὅλα ἐπιστρέφουν εἰς τὴν ἀρχικὴν πηγήν των, χωρὶς νὰ ἐπηρεάσουν τὴν ὄχθην ἐπὶ τῆς ὁποίας συγκρούονται. Αἱ ἄλλαι τοὐναντίον εἶναι ὡς τὰ κύματα τοῦ Ὠκεανοῦ, τὰ φερόμενα ἀπὸ μίαν ὤθησιν κανονικὴν καὶ ἀνερχόμενα πάντοτε ὑψηλότερα, θραύοντα καὶ ὑποσκάπτοντα καὶ μεταμορφώνοντα τὰς γραμμὰς τῶν ἠπείρων.

Ἀπὸ ὅλας τὰς μεγάλας ἐξεγέρσεις τοῦ παρελθόντος τῆς ἀνθρωπότητος, ἐκείνη ἡ ὁποία παρουσιάζει περισσοτέρας ὁμοιότητας μὲ τὰ κύματα τοῦ ὠκεανοῦ καὶ διὰ τὴν ἔκτασίν της καὶ τὸ ὁμοιόμορφον τῆς ὠθήσεως εἶναι ἡ ἐπὶ τῶν ἡμερῶν μας ἐξέγερσις τῶν γυναικῶν. Ἄλλαι τοιαύτης φύσεως συνεκλόνισαν ὡρισμένας φυλὰς καὶ ἔθνη καὶ τάξεις. Αὕτη συγκλονίζει τὸ ἥμισυ τῆς ἀνθρωπότητος. Εἶναι θάλασσα, τῆς ὁποίας ἕκαστον κῦμα ὑπακούει εἰς ἕνα καὶ τὸν αὐτὸν νόμον καὶ συντρέχει εἰς τὴν πρὸς τὰ ἐμπρὸς πορείαν ὅλων τῶν ἄλλων. Εἶναι δὲ ἀξιοσημείωτον ὅτι ἡ ἐξέγερσις αὕτη ἔχει τὴν ἀρχήν της εἰς τὴν ἐπικράτησιν τῆς ἠθικῆς καὶ ποιεῖται ἔκκλησιν εἰς τὴν δικαιοσύνην καὶ εἰς τὴν λογικήν. Διότι ἡμεῖς αἱ γυναῖκες δὲν ἀγαπῶμεν τὴν βίαν, δὲν ἀπειλοῦμεν μὲ ἀπεργίας καὶ μὲ δυναμίτιδας. Καὶ δι' αὐτὸ τὸ ζήτημά μας ἐπεκτείνεται καὶ αὐξάνει μὲ τὴν αὐτὴν δύναμιν τὴν βραδεῖαν, ἀλλ' ἀκατάσχετον, μὲ τὴν ὁποίαν φέρονται πάντοτε πρὸς τὰ ἐμπρὸς καὶ πρὸς τὰ ἄνω τὰ κύματα τοῦ ὠκεανοῦ. Κατὰ τῆς φορᾶς αὐτῆς οὐδεμία δύναμις εἶναι ἱκανὴ νὰ ἀντιταχθῇ.

Σᾶς παρακαλῶ νὰ μὴ παρεννοήσετε τὴν ἔννοιαν τῶν λόγων μου. Δὲν ὁμιλῶ περὶ ἐκείνου, τὸ ὁποῖον οἱ Ἄγγλοι ὀνομαζουν *Δικαιώματα Γυναικῶν* καὶ οἱ Γάλλοι φεμινίσμ, διότι αὐτὰ εἶναι ζητήματα μᾶλλον περιωρισμένα. Ὁμιλῶ διὰ τὴν μεγάλην ἀνάπτυξιν τῆς γυναικός. Ἡ θέσις της δὲν εἶναι πλέον ἡ αὐτή, ὅπως ἄλλοτε. Εἰς καμμίαν πολιτισμένην χώραν τοῦ κόσμου, ἡ γυνὴ δὲν εἶναι πλέον ἡ δούλη καὶ ἡ κούκλα τοῦ ἀνδρός. Παντοῦ παρατηρεῖται ἐξέλιξις ἀλματικὴ τῆς γυναικός.

Εἰξεύρω ὅτι εἰς ὡρισμένας ἐποχὰς τῆς ἱστορίας σας μεγάλαι γυναικεῖαι προσωπικότητες διεδραμάτισαν μέρος ἐπιφανὲς εἰς τὴν ζωὴν τῆς εὐγενοῦς πόλεως τῶν Ἀθηνῶν καὶ τῶν μεγάλων ἀρχόντων αὐτῆς. Ἀλλὰ δὲν εἶναι διὰ τοῦτο ὀλιγώτερον ἀληθές, ὅτι κατὰ τὴν ἰδίαν ἐποχὴν ὑπῆρχον νόμοι οἵτινες ἔθεταν τὰς χήρας ὑπὸ τὴν κηδεμονίαν τῶν υἱῶν των καὶ ἀπηγόρευαν εἰς τὰς ἐγγάμους γυναῖκας νὰ ἐξέρχωνται εἰς τοὺς δρόμους χωρὶς τὴν ἄδειαν τῶν συζύγων των. Οἱ ἄνδρες τῆς ἐποχῆς ἐκείνης δὲν θὰ ἐπίστευαν τὸ δυνατὸν τῆς ἐπιδόσεως τῶν γυναικῶν εἰς τὰς ἐπιστήμας, ἀλλ' οὔτε εἰς τὰς στιγμὰς τῆς κινδυνευούσης πατρίδος εἰς τὴν ἐνεργὸν καὶ πατριωτικὴν δρᾶσιν των, ὁποία, κυρίαι μου, ὑπῆρξεν ἡ ὑμετέρα κατὰ τὸν πόλεμον τοῦ 1897. Δὲν θὰ ἠδύναντο νὰ ἐννοήσουν πῶς αἱ γυναῖκες ἡνωμέναι, θὰ ἐπετέλουν ὅτι ὑμεῖς αἱ γυναῖκες τῶν Ἀθηνῶν μέγα καὶ ὡραῖον ἐπιτελεῖτε, κυρίαι μου, εἰς τοὺς κλάδους τῆς φιλανθρωπίας καὶ εὐποιίας.

Παραδείγματα τῆς προόδου τῶν γυναικῶν καὶ τῆς ἐξεγέρσεως αὐτῶν εὑρίσκομεν πολυπληθῆ παντοῦ. Εἰς τὴν μικρὰν πατρίδα μου τί ἐξήγειρε τὰς γυναῖκας ὅλων τῶν τάξεων νὰ ἑνωθοῦν πρὸς διεκδίκησιν τῶν δικαιωμάτων των; Τί ἀδελφόνει τὰς γυναῖκας τῶν ἁλιέων τῶν Νορβηγικῶν ἀκτῶν μετὰ τῶν εὐγενῶν ἀστῶν, τὰς γυναῖκας τῶν παγωμένων πολεων τῆς Ἰσλανδίας, τὰς γυναῖκας τῶν ὑπερπολιτισμένων κέντρων τῆς Εὐρώπης καὶ Ἀμερικῆς ὡς καὶ τῆς ἀρχεγόνου πολιτισμοῦ Ἀργεντινῆς δημοκρατίας εἰς ἀδελφοποίησιν, ἂν ὄχι ὁ πόθος νὰ ἐργασθοῦν πρὸς βελτίωσιν τῆς τύχης τῆς ἀνθρωπότητος;

Αἱ γυναῖκες ἀφυπνίσθησαν. Δὲν ἐπιζητοῦν ἢ εἰς ὡρισμένους τόπους καὶ τάξεις πολιτικὰ δικαιώματα. Ἀλλ' ἐπιθυμοῦν ὅλας νὰ

ἐπεκτείνουν τήν ἐπιρροήν των καὶ νὰ δύνανται τὰ ἐργάζωνται περισσότερον ὑπὲρ παντὸς ὑψηλοῦ καὶ ὡραίου. Νὰ δύνανται νὰ παρέχουν τὴν φωτισμένην συνδρομήν των πρὸς τοὺς ἀσθενεῖς, πρὸς τοὺς ἐγκαταλελειμμένους, πρὸς τοὺς πάσχοντας, πρὸς τὴν παιδικὴν ἡλικίαν. Νὰ δύνανται νὰ ἐργασθοῦν δι' ὅλους ὅσοι ἔχουν ἀνάγκην τῶν φροντίδων καὶ τῆς καρδιᾶς τῶν γυναικῶν. Ἡ γυνὴ ἀφυπνίσθη! Καὶ εἰς τὴν Κίναν ἀκόμη ἀνθίσταται σήμερον ὁριστικῶς εἰς τὴν δέσμευσιν τῶν ποδῶν της, διότι καὶ ἐκεῖ ἡ γυνὴ θέλει νὰ βαδίσῃ ἐλευθέρα πρὸς τὴν πρόοδον.

ΔΙΕΘΝΗΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

ἱδρυθεὶς εἰς Βάσιγκτον τὸν Μάϊον τοῦ 1888.

Α΄.

Ὁ Σύνδεσμος τῶν γυναικείων σωματείων, ὁ ἱδρυθεὶς εἰς Washington τὴν 31ην Μαρτίου καὶ γνωστὸς ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦ «*Διεθνοῦς Συμβουλίου τῶν Γυναικῶν*» ἔθεσεν ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ καταστατικοῦ του τὴν ἀκόλουθον δήλωσιν.

«Ἡμεῖς αἱ γυναῖκες ὅλων τῶν ἐθνῶν, πιστεύουσαι εἰλικρινῶς ὅτι ἡ εὐτυχία τῆς ἀνθρωπότητος θὰ ἐπιτευχθῇ διὰ μεγαλητέρας ἑνότητος τῶν πνευμάτων, τῶν αἰσθημάτων καὶ τῶν βλέψεων καὶ ὅτι ἡ κανονικῶς διωργανωμένη ἐνέργεια τῶν γυναικῶν θὰ εἶναι τὸ ἀποτελεσματικώτερον μέσον πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς εὐτυχίας τῆς οἰκογενείας καὶ τοῦ Κράτους, δηλοῦμεν ὅτι ἑνούμεθα εἰς ἕνα Σύνδεσμον ἐργατριῶν, ὁ ὁποῖος θὰ σκοπῇ νὰ ἐμπνεύσῃ εἰς τὴν Κοινωνίαν, εἰς τὰ ἤθη καὶ εἰς τοὺς νόμους, τὰς ἀρχὰς τοῦ *Χρυσοῦ Κανόνος*, ὅστις λέγει «*Κάμνε πρὸς τὸν ἄλλον ὅ,τι θέλεις νὰ κάμνουν οἱ ἄλλοι πρὸς σὲ τὸν ἴδιον*».

Ἄρθρον 1ον

Ὁ Σύνδεσμος ὀνομάζεται Συμβούλιον Διεθνὲς τῶν Γυναικῶν.

Ἄρθρον 2ον

Τὸ Διεθνὲς Συμβούλιον δὲν προορίζεται νὰ ἐξυπηρετῇ ἰδιωτικὰ συμφέροντα. Δὲν ἔχει ἄλλην δικαιοδοσίαν ἐπὶ τῶν μελῶν, του, εἰμὴ τὴν τῆς συμπαθείας καὶ τῆς πειθοῦς. Συνεπῶς οὐδὲν Ἐθνικὸν Συμβούλιον, προσαρτώμενον εἰς τὸ Διεθνὲς Συμβούλιον, δὲν ἐκτίθεται εἰς ἐπέμβασιν τοῦ τελευταίου τούτου, σχετικῶς πρὸς τὴν ὀργανικὴν ὕπαρξίν του, τὴν ἀνεξαρτησίαν του, τὴν μέθοδον τῆς ἐργασίας του, ἀλλ' οὔτε θὰ ὑπόκειται εἰς τὰς ἀρχὰς καὶ τὰς μεθόδους ἄλλου συμβουλίου. Τέλος δὲν ἔχει νὰ φοβηθῇ ἐκ μέρους τοῦ Διεθνοῦς Συμβουλίου οὐδεμίαν λέξιν, οὐδεμίαν πρᾶξιν, ἀσυμβίβαστον πρὸς τὰς στοιχειώδεις αὐτὰς βάσεις καὶ ἀρχάς.

Τὶ σκοπεῖ τὸ Διεθνὲς Συμβούλιον.

1ον Νὰ θέσῃ εἰς συνάφειαν συνεχῆ τὰ γυναικεῖα σωματεῖα ὅλων τῶν χωρῶν.

2ον Νὰ παρέχῃ εἰς τὰς γυναῖκας ὅλων τῶν ἐθνῶν τὰ μέσα νὰ συνέρχωνται, ἵνα συζητοῦν ἐπὶ ζητημάτων ἀναφερομένων εἰς τὴν εὐτυχίαν τῆς οἰκογενείας καὶ τῶν λαῶν.

3ον Νὰ ἐμπνεύσῃ ταχύτερον εἰς τὴν κοινωνίαν, τὰ ἤθη καὶ τοὺς νόμους τὴν ἀρχὴν τοῦ *Χρυσοῦ Κανόνος*.

Ποία ἡ ἀρχὴ τοῦ Διεθνοῦς Συμβουλίου;

Συνεστήθη ἀπὸ μίαν ὁμάδα γυναικῶν Ἀμερικανίδων, πολὺ ἐπιφανῶν καὶ πολὺ ἀφωσιωμένων. Αὗται μετὰ συνενόησιν μετὰ φίλων τῆς Ἀγγλίας καὶ Γαλλίας ἀπεφάσισαν νὰ συγκαλέσουν συνέλευσιν τῶν ἀντιπροσώπων τῶν διαφόρων χωρῶν πρὸς κοινὴν σύσκεψιν ἐπὶ τῶν μέτρων τῆς διωργανώσεως γυναικείων συμβουλίων Ἐθνικῶν καὶ Διεθνῶν. Ἡ Συνέλευσις αὕτη ἐξέλεξε πρόεδρον τοῦ Διεθνοῦς Συμβουβίου τὴν κ. Fawoett, ἀντιπρόεδρον τὴν δα Κλάραν Μπάρτον καὶ γραμματέα ἐπὶ τῆς ἀνταποκρίσεως τὴν κ. Foster Avery.

Κατὰ τὰ πέντε πρῶτα ἀπὸ τῆς ἱδρύσεώς του ἔτη τὸ Διεθνὲς Συμβούλιον δὲν ἔκαμε μεγάλας προόδους. Ἀλλὰ κατὰ τὸ 1893 ἐδέχθη τὴν πρόσκλησιν τοῦ Γυναικείου Τμήματος τῶν Παγκοσμίων συνεδρίων, τῶν συνελθόντων εἰς Σικάγον, ὅπως κατ' αὐτὸ τελέσῃ τὴν γενικὴν συνέλευσιν τῆς πρώτης πεντακετίας του. Πλὴν τούτου τὸ Ἐθνικὸν Συμβούλιον τῶν Γυναικῶν τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν ἐφιλοξένησε τότε πλουσίως καὶ μεγαλοπρεπῶς ὅλας τὰς ξένας ἀπεσταλμένας γυναῖκας εἰς Σικάγον. Τριάντα κράτη διάφορα ἀνταπεκρίθησαν ἐπισήμως εἰς τὴν φιλόξενον ταύτην πρόσκλησιν. Συνεπεία τῆς συνελεύσεως ταύτης μέγας ἀριθμὸς ἐκ τῶν ξένων κυριῶν ἔλαβε τὴν ἐντολὴν καὶ ἔδωκε τὴν ὑπόσχεσιν ἱδρύσεως Ἐθνικῶν Συμβουλίων εἰς τὰς ἰδίας αὐτῶν πατρίδας, κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ Διεθνοῦς Συμβουλίου, τοῦ ὁποίου βραδύτερον θὰ ἀπετέλουν μέρος.

Ἡ δευτέρα πενταετὴς συνέλευσις τοῦ Διεθνοῦς Συμβουλίου ἔγεινεν εἰς Λονδῖνον τὸ 1899. Ἡ κόμησσα Aberdeen, πρόεδρος τοῦ Συμβουλίου ἀπὸ τοῦ 1893 μέχρι τοῦ 1899 ἐδημοσίευσεν εἰς ἑπτὰ τόμους τὴν ἔκθεσιν τῶν ἔργων τοῦ Συμβουλίου, ὡς καὶ τῶν ἔργων καὶ λόγων τοῦ Συνεδρίου τοῦ Λονδίνου.

Ἡ τρίτη πενταετὴς συνεύλευσις τοῦ Συμβουλίου συνεκλήθη εἰς Βερολῖνον κατὰ τὸ 1904 ὑπὸ τὴν προεδρείαν τῆς Ἀμερικανίδος κ. May-Wright Sewal ἐξ Ἰνδιανοπόλεως, προέδρου τοῦ Συμβουλίου ἀπὸ τοῦ 1899—1904. Μετὰ τὴν ἐπίσημον ταύτην συνέλευσιν τὸ Ἐθνικὸν Συμβούλιον τῶν Γερμανίδων Γυναικῶν διωργάνωσεν εἰς Βερολῖνον Διεθνὲς Συνέδριον Γυναικῶν. Αἱ πράξεις καὶ τὰ ἔργα τοῦ τε συμβουλίου καὶ συνεδρίου τούτου ἐδημοσιεύθησαν παρὰ τῆς κ. Stritt, προέδρου τοῦ Ἐθνικοῦ Συμβουλίου τῶν Γυναικῶν τῆς Γερμανίας.

Ἡ κ. May Wright Sewal παρητήθη τῆς προεδρείας καὶ ἡ κόμησσα Aberdeen ἐξελέγη ἐκ νέου Πρόεδρος διὰ δευτέραν φοράν.

Ἐθνικὰ συμβούλια γυναικῶν ἔχουν ἱδρυθῆ εἰς τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας τῆς Ἀμερικῆς, εἰς Καναδᾶν, εἰς τὴν Γερμανίαν, εἰς τὴν Σουηδίαν, εἰς τὴν Μεγάλην Βρεττανίαν, εἰς τὴν Ἰρλανδίαν, εἰς τὴν Δανιμαρκίαν, εἰς τὸ Βέλγιον καὶ τὴν Ὁλλανδίαν, εἰς τὴν Τασμανίαν, εἰς τὴν Νέαν Ζηλανδίαν, εἰς τὴν Ἰταλίαν, εἰς τὴν Γαλλίαν, εἰς τὴν Ἀργεντινὴν Δημοκρατίαν, εἰς τὴν Βικτωρίαν, εἰς τὴν Νότιον Αὐστραλίαν, εἰς τὴν Ἑλβετίαν, εἰς τὴν Αὐστρο-οὐγγαρίαν, καὶ εἰς τὴν Νορβηγίαν.

Η ΤΕΛΕΙΑ ΣΥΖΥΓΟΣ

Εἴδετε τώρα, πόσον εἶνε καλὰ τὰ
χέρια τῶν καλῶν γυναικῶν.
(Fray Luis de Leon)

Ἀγαπητή μοι ἐξαδέλφη,

Χθὲς ἔλαβον ἕνα μικρὸν βιβλίον, τὸ ὁποῖον ἐξεδόθη πρὸ ὀλίγου μιμούμενον τὸ σχῆμα προσευχηταρίου, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἦσαν γραμμένα μέσα εἰς ἕνα πλαίσιον μεσαιωνικὸν αἱ δύο αὐταὶ ἁπλαῖ λέξεις: *Ἡ τελεία σύζυγος*. Μία γυναῖκα μὲ τὰ μάτια χαμηλωμένα, ἡ ὁποία ἐνθυμίζει συγχρόνως τὸν Botticelli καὶ τὴν Jeanne D' Arç, διά, δὲν ἠξεύρω, ποίας ἀναμεμιγμένης χάριτος καὶ δυνάμεως, ἐσυμβόλιζε εἰς τὸ ἐξώφυλλον τὸ ὄν αὐτὸ τὸ ἀπείρως σπάνιον, ἀπείρως παραδειγματικὸν τὸ ὁποῖον ὀνομάζουν τελεία σύζυγος.

Ἐνῷ ἔκοπτα τὰ φύλλα, ἐσκεπτόμην τὴν αὐστηρότητα μερικῶν λέξεων μὲ κάποιαν ἀνατριχίλαν, διότι ἡ «τελειότης» θὰ εἶνε φορτίον φοβερὰ βαρὺ διὰ νὰ τὸ βαστάσῃ τις.

Ἡ τελειότης δὲν κατέρχεται διόλου εἰς τὰς γῆϊνους ἀδυναμίας. Ἀγριοεῖ τὰς φιλονεικίας καὶ τὰς γλυκείας συμφιλιώσεις, καὶ την ὁρμὴν ἡ ὁποία κατευνάζεται ἀπὸ περιπαθὲς βλέμμα καὶ τὸ ζωηρὸν παιγνίδι τῆς λύπης καὶ τοῦ γέλωτος, καὶ τὴν ποίησιν τῶν μελαγχολικῶν ὡρῶν, αἱ ὁποῖαι φωτίζονται ἀπὸ μίαν στιγμὴν εὐτυχίας, καὶ τὴν λάμπουσαν δύναμιν αἰσθημάτων τινῶν, καὶ ὅλον τὸ πολλαπλοῦν χάος τῆς λύπης καὶ τῆς χαρᾶς τῆς ζωῆς, ἡ ὁποία παρουσιάζεται ἄλλοτε ὡραία καὶ ἄλλοτε κακή, πάντοτε ὅμως διάφορος καὶ αἰσθηματική, ὅπως εἴμεθα ἡμεῖς οἱ ἴδιοι.

Ἡ τελειότης, ἐξαδέλφη μου, μοῦ φαίνεται ὁμοία μὲ τὰς πολὺ ὑψηλὰς κορυφάς, τὰς ὁποίας κανεὶς θνητὸς δὲν δύναται νὰ φθάσῃ καὶ τὰς ὁποίας κανεὶς δὲν κυττάζει χωρὶς ἀπογοήτευσιν. Πρέπει νὰ τὸ ὁμολογήσω; Δὲν προοιωνίζομαι τίποτε τὸ ἀνθρώπινον — ἢ ἂν προτιμᾷς τίποτε τὸ πρακτικὸν ἀπὸ τὸ βιβλίον αὐτό, ἀφοῦ ἐξ ἀρχῆς βεβαιόνει τὸ ἀδύνατον, ἀφοῦ ἀπαιτεῖ τὴν «τελείαν σύζυγον».

Ἐκτὸς τούτου, ἐὰν σκεφθῶμεν καλῶς, ἄρα ἡ τελεία γυναῖκα, ἡ θεία σύντροφος τοῦ ἀνδρός, δὲν εἶναι ἐκείνη, ἡ ὁποία θὰ ἐγνώριζε νὰ κρατήσῃ καλὰ καὶ στερεὰ τὴν καρδιὰ τοῦ συζύγου της;... Καὶ διὰ νὰ ἐπανέλθωμεν εἰς τὸν σκοπόν, αἱ ἀρεταί αἱ γελασταί, αἱ εὔθυμοι, αἱ χαριτωμέναι, αἱ χωρὶς ἀπαιτήσεις μήπως δὲν ἀξίζουν συχνὰ περισσότερον ἀπὸ τὴν τελείαν Ἀρετήν, μὲ κεφαλαῖον γράμμα, ἡ ὁποία ἐνίοτε κουράζει;

Οἱ ἀρχαῖοι ἔλεγον διὰ τὴν γυναῖκα ὅτι πρέπει νὰ εἶνε ἡ «χαρὰ τοῦ σπητιοῦ». Βεβαίως αὐτὸς εἶνε ὁ ὡραιότερος τίτλος τῆς δόξης της, ὁ ὁποῖος δὲν φθάνει τὰς ὑπερυψήλους κορυφὰς τῆς «τελειότητος», ἀλλὰ κατοικεῖ εἰς τὰ προσιτὰ αὐτὰ ὅρια εἰς τὰ ὁποῖα κάθε ὃν ὑγιὲς ἔχει τὸ καθῆκον νὰ ἀνέλθῃ.

Εἶνε ἴσως δυνατὸν ἡ ἀπὸ κοινοῦ ζωὴ μιᾶς «*τελείας συζύγου*», γεμάτης ἀπὸ ἀρετὰς καὶ ὑπερηφάνου δι' αὐτὰς νὰ εἶναι ἀνυπόφορος εἰς ἕνα σύζυγον καὶ νὰ τὸν ἀπομακρύνῃ ἀπὸ τὸ σπίτι, ἐνῷ μιὰ γυναῖκα καλὴ ἁπλῶς με εὔθυμον καὶ καλὴν καρδιὰν θὰ ἐγνώριζε νὰ τὸν κρατήσῃ.

Ἡ «τελεία σύζυγος» ἐσκεπτόμην, διὰ νὰ τελειώσω, εἶνε ἐκείνη ἡ ὁποία ἀγαπᾷ τὸν ἄνδρα, τοῦ ὁποίου τὴν ἀγάπην κατώρθωσε νὰ κερδίσῃ καὶ ἡ ὁποία ἀνατρέφει μὲ αὐστηρότητα καὶ στοργὴν τὰ παιδιά της.

Καὶ ἐνόμισα ὅτι δὲν θὰ ἦτο ἴσως ἀλήθεια τόσον εὐκολονόητος ἡ διατυπουμένη εἰς τὸ μικρὸν αὐτὸ προσευχηταρίον τοῦ σοφοῦ Fray Luis de Leon.

* * *

Λοιπὸν ἠπατώμην, ἐξαδέλφη μου, καὶ χρεωστῶ χάριτας εἰς τὴν Καν Jane Dieulafoy, διότι ἀνεκάλυψε τὸ παλαιὸν αὐτὸ βιβλίον, διότι τὸ μετέφρασε εἰς γλῶσσαν ζωντανὴν ἡ ὁποία ἐνθυμίζει τὸν δέκατον ἕκτον αἰῶνα καὶ διότι μᾶς παρουσίασε τὸ ὡραῖον παράδειγμα αὐτοῦ τοῦ Frey Luis de Leon, ὁ ὁποῖος εἰς πλήρη συνεδρίαν τοῦ Ἱεροδικαστηρίου, εἰς ἐποχὴν πίστεως ἀμειλίκτου, ἐφάνη τόσον φιλελεύθερος.

Καὶ ἐπλήρωσε μὲν μὲ μαρτύρια τῆς ἱερᾶς ἐξετάσεως τὴν ἐλευθερίαν τῆς σκέψεώς του, ἀφοῦ δέσμιος καὶ ἔγκλειστος μέσα εἰς ὑγρὰν καὶ ἀνήλιον ἱσπανικὴν εἱρκτήν, εἰς τὴν ὁποίαν δὲν ὑπῆρχε ἀτμοσφαιρικὸς ἀὴρ καὶ σχεδὸν μέσα εἰς τὸ σκότος ὁ Frey Levis de Leon, μὲ τὴν ψυχὴν ἥσυχον καὶ τὸ πνεῦμα γεμᾶτον ἀπὸ καλοσύνην, ἔγραφε τὸ βιβλίον του: *Ἡ τελεία σύζυγος*. Καὶ ἂν σκεφθῇ τις τὴν ἐποχὴν κατὰ τὴν ὁποίαν ἐγράφη τὸ ἔργον αὐτό, μένει ἔκπληκτος, παρατηρῶν ὅτι ἔμεινε νέον καὶ δύναται τὸ 1906, ν' ἀναγνωσθῇ μετ' εὐχαριστήσεως καὶ νὰ δώσῃ καρπούς.

Καθὼς φαίνεται μερικαὶ ἀλήθειαι εἶνε αἰώνιοι· οὔτε τὰ ἤθη, οὔτε ὁ πολιτισμός, οὔτε οἱ αἰῶνες, οὔτε αἱ θρησκεῖαι δὲν τὰς καταστρέφουν, καὶ δι' αὐτὸ βεβαίως, τίποτε δὲν ὁμοιάζει περισσότερον μὲ τὴν ἰδεώδη σύντροφον τῶν ἡμερῶν ἀπὸ τὴν «τελείαν σύζυγον» τῆς ὁποίας ο Frey Luis de Leon ἔκαμε πρὸ διακοσίων ἐτῶν τὴν ὡραίαν εἰκόνα.

«Δὲν ὑπάρχει θέαμα, λέγει, τὸ ὁποῖον νὰ τέρπῃ περισσότερον τὰ μάτια τῶν ἀνδρῶν ἀπὸ τὴν τελείαν γυναῖκα.

«Οἱ μεν ἐπαινοῦν τὰς ἀρετάς της, ὡς νοικοκυρᾶς, οἱ ἄλλοι ὑμνοῦν τὴν φρονιμάδα της, καὶ ὅλοι ὑψώτουν ἕως εἰς τὸν οὐρανὸν τὴν γλυκεῖαν καλοσύνην της. Ὁμιλοῦν διὰ τὸ ἁγνὸν πρόσωπον, διὰ τὰ κόσμια φορέματα, διὰ τὴν ἐργατικότητα καὶ τὰς ἀγρυπνίας της. Δὲν λησμονοῦν τὰς ἐλεημοσύνας της, ἐπαναλαμβάνουν, πῶς ἠγάπησε καὶ ἀπέκτησε τὸν σύζυγόν της, δὲν παύουν ἐπαινοῦντες τὴν ἀνατροφήν, ὅπου δίδει εἰς τὰ τέκνα της, τὸν τρόπον μὲ τὸν ὁποῖον μεταχειρίζεται τοὺς ὑπηρέτας της. Θεωροῦν εὐτυχεῖς ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι ἔχουν τὴν εὐχαρίστησιν νὰ τὴν βλέπουν, νὰ τῆς ὁμιλοῦν· καὶ ὅσον καὶ ἂν τὴν ἐπαινοῦν πάντοτε θὰ ὑπάρχῃ κάτι, τὸ ὁποῖον δὲν εἶπον· Οἱ γονεῖς τὴν παρουσιάζουν ὡς παράδειγμα εἰς τὰ παιδιά των, καὶ ἀπὸ τὰ παιδιὰ ἡ φήμη της θὰ φθάσῃ ἕως τὰ ἐγγόνια, καὶ τὰ χρόνια δὲν θὰ τὴν ἐγγίσουν, καὶ δὲν θὰ γηράσῃ μὲ τὴν ἡλικίαν, ἀλλὰ κάθε ἡμέρα θὰ τῆς προσθέτῃ καὶ νέα ἄνθη εἰς τὸν στέφανον τῆς δόξης της.

Ἡ εἰκὼν αὐτὴ τῆς τελείας γυναικὸς δὲν εἶνε θαυμασίως ἤρεμος; Καὶ ἡ «τελεία αὐτὴ σύζυγος» δὲν μένει χωρὶς προσπαθείας γυναῖκα καὶ μητέρα; Ὁμιλεῖ, δέχεται τοὺς φίλους της, ἀγαπᾷ τὸν σύζυγόν της, ἐνδύεται μὲ φροντίδα, ἀνατρέ-

φει τὰ παιδιά της, δίδει τὸ ἕνα μέρος τῆς ζωῆς της εἰς τὴν ἐργασίαν καὶ τὸ ἄλλο εἰς τὰς εὐχαριστήσεις.

Μὲ μίαν λέξιν εἶνε θελκτική, καὶ οὕτω τὴν ἤθελεν ὁ ἱσπανὸς ἀδελφός. «Νὰ κάμνῃ τὸ καθῆκόν της, νὰ εἶνε εἰς ὅλας τὰς περιστάσεις, φίλη τοῦ Θεοῦ» λέγει. Καὶ μὲ τόλμην ἡ ὁποία ἐκπλήττει, ἐὰν σκεφθῇ κανεὶς τὴν ἐποχὴν κατὰ τὴν ὁποίαν ἔγραψε τὰ πράγματα αὐτά, προσθέτει: «Διότι δὲν ἀρκεῖ νὰ θερμαίνῃ τὸ ἔδαφος τῆς ἐκκλησίας διὰ νὰ εἶνε καλὴ σύζυγος».

Καὶ ὁ Fray Luis de Leon ἂν καὶ ἀναφέρῃ ὅλους τοὺς πατέρας τῆς Ἐκκλησίας καὶ ὅλους τοὺς ἁγίους, τὸ πολιτικὸν πνεῦμά του φθάνει ἐνίοτε μέχρι τοῦ Εὐριπίδου, συγκοινωνεῖ μὲ τὸν Πίνδαρον, τὸν Ὁράτιον καὶ τὸν Βιργίλιον, πεπῇ πρὸς τὸν Πλούταρχον καὶ πάντοτε εὐρύνεται παραδόξως. Δὲν γνωρίζει διόλου τὰς μικρότητας ὑπερβολικῆς εὐλαβείας καὶ δὲν ἐπιβάλει εἰς τὴν «τελείαν σύζυγον» παρὰ τὸν ἀγνότατον αὐτὸν νόμον: «Νὰ ἐκτελῇ τὸ καθῆκόν της».

Ὁμιλῶν δὲ διὰ τὴν τιμιότητα τῆς γυναικὸς δὲν προφέρει κανὲν ἀνάθεμα, δὲν τὴν ἀπειλεῖ διόλου μὲ τὰ βασανιστήρια τοῦ Ἅδου καὶ λέγει ἁπλῶς αὐτό, τὸ ὁποῖον τοῦ ὑπαγορεύει ἡ καρδιά του:

«Διὰ μίαν γυναῖκα, νὰ εἶνε τιμία, δὲν πρέπει νὰ θεωρηθῇ «τίτλος τελειότητος, διότι τὸ καθῆκον της συνίσταται, προ- «πάντων εἰς τὴν φύλαξιν τῆς τιμιότητος, ἡ ὁποία εἶνε ὅπως «ἡ βάσις τοῦ οἰκοδομήματος, καὶ τὸ ἄρωμα τῆς ὑπάρξεως τῆς «ὑπανδρευμένης γυναικός».

Τὴν συμβουλεύει νὰ ἐξυπνᾷ πρωΐ.

«Ἡ γυναῖκα πρέπει νὰ ἐννοήσῃ ὅτι τὸ σπίτι της εἶνε σῶμα τοῦ ὁποίου αὐτὴ εἶνε ἡ ψυχή· καὶ ἐπειδὴ τὰ μέλη δὲν ἐνεργοῦν παρὰ ὑπὸ τὴν ὤθησιν τῆς ψυχῆς, τὸ ἴδιον καὶ οἱ ὑπηρέται της δὲν θὰ γνωρίζουν νὰ διευθυνθοῦν ἐὰν δὲν τοὺς διευθύνῃ καὶ τοὺς ὁδηγῇ εἰς τὴν ἐργασίαν».

Τῆς παραγγέλει εἰς ἕνα ἀξιοσημείωτον κεφάλαιον νὰ μὴν ὁμοιάζῃ διόλου μὲ τὰς ξεμυαλισμένας ἐκείνας, αἱ ὁποῖαι ἔχουν ὡς ἔργον νὰ πηγαίνουν ἀπὸ σπίτι εἰς σπίτι, ἄργοι καὶ ὄχι μόνον ἄργοι, ἀλλὰ καὶ φλύαροι, περίεργοι, ὁμιλοῦσαι διὰ πράγματα, διὰ τὰ ὁποῖα ἔπρεπε νὰ σιωποῦν».

Τῆς προσθέτει ἀκόμη ὅτι πρέπει νὰ περιποιεῖται τὸν ἑαυτόν της, τὴν ἐνδυμασίαν της, διότι λέγει «ἡ καθαριότης καὶ ἡ ἐπιμελὴς περιβολὴ εἶνε σημεῖα πνεύματος σόφρονος, καὶ εἶνε αἱ ἀναγκαῖαι ἀρεταὶ εἰς τὴν γυναῖκα, ἡ ὁποία θέλει νὰ διατηρήσῃ καὶ ν' αὐξήσῃ τὴν ἀγάπην τοῦ συζύγου της. Ἐὰν ὄχι, πῶς θὰ ἦτο δυνατόν, λέγει, εἰς τὸν σύζυγον ν' ἀγαπᾷ ἐκείνην, ἡ ὁποία εἶνε διὰ τὴν καρδιά του ἀντικείμενον ἀποστροφῆς;»

Ἐξεγείρεται—πολὺ προτήτερα ἀπὸ τὸν Ἰωάννην Ἰάκωβον Ρουσὼ—μὲ δύναμιν εὔγλωττον καὶ ἔνθερμον ὀργὴν ἐναντίον τῶν μητέρων, αἱ ὁποῖαι δὲν ἔχουν τὸ θάρρος νὰ θρέψουν αἱ ἴδιαι τὰ παιδιά των.

«Ἡ τροφός, λέγει, εἶνε ἡ μητέρα, ἡ ἀληθινὴ μητέρα, καὶ ἐκείνη ἡ ὁποία ἀποκτᾷ τέκνα χωρὶς νὰ τὰ τρέφῃ εἶνε χειροτέρα ἀπὸ μητρυιάν, ἀφοῦ ἀποξενόνει τὸν υἱόν της καὶ ἀπὸ νόμιμον τέκνον, τὸ κάμνει νόθον.

(Μετάφρ. Δος **Εἰρήνης Ρικολαΐδου**).

ΕΠΙΦΥΛΛΙΣ

Η ΜΝΗΣΤΗ

Ἦτο ἡ πρώτη φορά, κατόπιν δεκαετοῦς συζυγικῆς ζωῆς ποῦ ὁ κ καὶ ἡ κ. Ἐλουὰ ἀπεφάσισαν νὰ ταξειδεύσουν. Καὶ οἱ δύο περιπαθεῖς ἐρασιτέχναι εἰς τὴν μουσικὴν ἐπήγαιναν εἰς Beyreuth διὰ ν' ἀκούσουν τὰ ἔργα τοῦ Βάγνερ. Ὁ κ. Ἐλουὰ ἐπέμεινε νὰ διέλθουν ἀπὸ τὸ Μόναχον διότι ἡ πόλις τοῦ ἦτο προσφιλὴς ἐκ τῶν ἀναμνήσεων τῆς μαθητικῆς του ζωῆς, Νέος ἀκόμη εἶχε σταλῆ ἐκεῖ ὑπὸ τοῦ πατρός του πρὸς τελειοποίησίν του εἰς τὴν γερμανικὴν γλῶσσαν. Μετὰ ὀκτάωρον δὲ σιδηροδρομικὸν ταξεῖδι ἔφθασαν εἰς Μόναχον, Τὸ Μόναχον εἶχε πολὺ ἀλλοιωθῇ ἀπὸ τοῦ ἔτους 1869, ὅπου ἡ φαντασία συχνὰ μετέφερεν τὸν κ. Ἐλουά. Εἶχε πλουτισθῇ καλλιτεχνικῶς Τὰ δὲ ἱστορικὰ μνημεῖα, τὸ παλάτιον τοῦ βασιλέως μὲ τὴν πολυτελῆ του ἐπίπλωσιν, τὸ μέγαρον τοῦ Λουδοβίκου Β', ἡ λίμνη ὅπου τόσον μυστηριωδῶς εὗρε τὸν θάνατον, τοὺς συνεκίνησαν, τοὺς κατεγοήτευσαν. . . . Πρὸ παντὸς ὅμως τὰ ἀριστουργήματα τῶν δύο μουσείων της προσείλκυσαν τὸν θαυμασμόν των.

Κουρασμένοι ἀπὸ τόσας ἐντυπώσεις διέταξαν τὸν ἁμαξηλάτην νὰ τοὺς ὁδηγήσῃ ἔξω ἀπὸ τὴν πόλιν, ὅπως ἀναπαύσουν τὸ πνεῦμα καὶ τὴν ψυχήν των εἰς τὸν ἀνοίκτὸν ἀέρα. Ὁ ἁμαξηλάτης τοὺς ἠρώτησε: Μήπως ὁ κύριος καὶ ἡ κυρία θέλουν νὰ ρίψουν ἕν βλέμμα καὶ εἰς τὸ νέον μας νεκροταφεῖον; . . . . Λέγουν ὅτι εἰς κανὲν ἄλλο μέρος τοῦ κόσμου βλέπει τις ὅμοιον. . .

— Εἶνε μακράν;

— Ὄχι, κύριε, βλέπετε ἀπ' ἐδῶ τὸν τοῖχον αὐτόν τὸν σκεπασμένον ἀρὸ γεράνια; εἶνε τὸ νότιον μέρος τοῦ κοιμητηρίου.

— Πῶς! ἀνεφώνησεν ἡ κ. Ἐλουὰ εἶνε κοιμητήριον αὐτό; Ἠμπορεῖ κανεὶς εὔκολα νὰ τὸ ἐκλάβῃ χιὰ ἀγγλικὸν πάρκον. . . . Πηγαίνομεν νὰ ἴδωμεν!

— Πηγαίνομεν, ἐπανέλαβεν ὁ σύζυγός της.

Καὶ μετ' ὀλίγον εἰσήρχοντο διὰ μιᾶς στοᾶς κρυμμένης ὑπὸ περιπλοκάδας εἰς ἕνα κῆπον γεμᾶτον ἀπὸ ἄνθη. Ἐπροχώρησαν ἔκθαμβοι καὶ σιωπηλοὶ διὰ μέσου τῶν μνημείων, τὰ ὁποῖα ὡμοίαζον μᾶλλον μὲ κάνιστρα φορτωμένα ἄνθη. Τὸ ἐκτυλισσόμενον πένθιμον θέαμα εἰς τὰς νεκροπόλεις μας φαίνεται ἐκεῖ τελείως σιωπηλὸν καὶ ἀκίνητον

Ἄνθη ἄφθονα σκεπάζουν σώματα ἐμπιστευμένα εἰς τὴν γῆν. . . Ἐν τούτοις πόσον ὀδυνηρὰ εἶνε ἡ συνήθεια αὐτὴ εἰς τὰς ψυχὰς τὰς περιϊπταμένας ἐπάνω ἀπὸ τοὺς τάφους των, ἡ ὁποία τὰς κάμνει νὰ ἐπικοινωνοῦν μεθ' ἡμῶν, διὰ μέσου τοῦ ἀρώματος τῶν ἀνθέων!

Μὲ περισσοτέραν ἀκόμη ἔκπληξιν ἔφθασαν εἰς τὴν «Οἰκίαν τῶν νεκρῶν»

— Εἶνε ἡ αἴθουσα τῆς προσδοκίας τοῦ Παραδείσου, κυρία, εἶπεν ὁ φύλαξ πλησιάζων τοὺς ἐπισκέπτας Ἀγνοεῖτε βεβαίως ὅτι εἶνε ἀπηγορευμένον εἰς Μόναχον νὰ κρατοῦν τοὺς νεκροὺς εἰς τὴν οἰκίαν, ὅπου ἐξέπνευσαν. Τοὺς μεταφέρουν ἐδῶ, ἀναμένοντες τὴν κηδείαν· τοὺς ἀφίνουν ἐκτεθειμένους ὅσῳ περισσότερον ἡ ἀποσύνθεσις φείδεται αὐτῶν, ἐνῷ οἱ συγγενεῖς των ἔρχονται καὶ τοὺς σκεπάζουν μὲ τὰ ὡραιότερα καὶ σπανιώτερα ἄνθη.

Οἱ ἐπισκέπται ἐπροχώρουν σιγὰ ἀκούοντες τὸν ὁδηγόν των.

— Ἰδού, λέγει οὗτος προχωρῶν εἰς ἕνα καταπράσινον ἐκκλησίδιον, θὰ ἴδητε ἐκείνην ἥτις ἀφοῦ κατέστησε τόσα θύματα ἔπεσε καὶ αὐτὴ θῦμα.

Λευκοὶ κρῖνοι γειρμένοι εἰς τὸ μέτωπόν της ἐσχημάτιζον στέφανον εἰς τὴν κεφαλὴν αὐτήν, τῆς ὁποίας τὰ ἤρεμα χαρακτηριστικά, τὰ ἐκφράζοντα κάποιαν θλίψιν ὑπενθυμίζον τὰ τῆς Wierge à l' enfant Botticelli.

— Θὰ ἦτο πολὺ νέα, δὲν εἶν' ἔτσι; λέγει ἡ κ. Ἐλουά.

— Ὄχι κυρία. Ἡ δὶς Σμὶθ ἂν καὶ ἦτο τοιάντα δύο ἐτῶν ἐφαίνετο πολὺ νεωτέρα. Δὲν γνωρίζω ἐὰν τῳόντι ἀπέθανεν ἐξ ἀτυχοῦς ἔρωτος· τὸ βέβαιον ὅμως εἶνε ὅτι ἦτο πολὺ γοητευτική!

— Ἀτυχὴς ἔρως! ἐπανέλαβεν ἡ κ. Ἐλουά· γνωρίζετε αὐτὴν τὴν ἱστορίαν νὰ μᾶς τὴν διηγηθῆτε;

— Ὦ! φίλη μου, διέκοψε ὁ κ. Ἐλουὰ μὲ φωνήν, τὴν ὁποίαν ἡ σύζυγός του δὲν ἤξευρε ποῦ ν' ἀπεδώσῃ; οἱ νεκροὶ ἔχουν ἀκόμη τὴν αἰδὼ τῆς καρδίας· μὴ βεβηλώνωμεν αὐτὴν μὲ τὴν αὐθάδη περιέργειάν μας. Ἡ κ. Ἐλουὰ ἀκούουσα τὰς λέξεις ταύτας προσέβλεψε τὸν σύζυγόν της ἔκπληκτος διὰ τὴν ἀλλοίωσιν τῶν χαρακτηριστικῶν του καί, ἐννοήσασα ὅτι κάποια συγκίνησις ἀπότομος καὶ βαθεῖα τὸν ἐβασάνιζε, ἀπεμακρύνθη χωρὶς νὰ ἐπιμείνῃ, ἐπιψιαττομένη νὰ τὸν ἐρωτήσῃ βραδύτερον.

Ἡ ἐπιστροφὴ των εἰς τὸ ξενοδοχεῖον ὑπῆρξε σιωπηλή. Ὅταν ὅμως εὑρέθησαν μόνοι εἰς τὸ δωμάτιόν των ὁ κ. Ἐλουά, καθήσας πλησίον τῆς συζύγου του, ἐπῆρε τὸ χέρι της καὶ τῆς εἶπε:

— Εὐχαριστῶ, Δουκία μου, ποῦ δὲν μοῦ ἀπέτεινες καὶ πάλιν τὴν ἐρώτησιν, τὴν ὁποίαν αἰσθάνομαι εἰς τὰ χείλη σου. Θὰ ἀντελήφθης βέβαια τὴν ψυχικὴν ταραχὴν ὑπὸ τῆς ὁποίας κατελήφθην πρὸ ὀλίγου. Αἰσθάνομαι τὴν ἀνάγκην νὰ σοῦ ἐξομολογηθῷ. Ἄφες με νὰ σοῦ διηγηθῶ τὴν λυπηρὰν καὶ ἁπλῆν ἱστορίαν ἑνὸς παρελθόντος, τὸ ὁποῖον ἡ θέα τῆς νεκρᾶς αὐτῆς γυναικὸς ἀνέζησε περὶ τῶν ὀφθαλμῶν μου.

Ἤμην δέκα ἐννέα ἐτῶν, ὅταν ὁ πατήρ μου μὲ ἀπέστειλε εἰς Μόναχον πρὸς τελείαν ἐκμάθησιν τῆς γερμανικῆς. Δὲν θὰ ἔμενα ἢ δύο ἔτη διὰ νὰ ἐπιστρέψω εἰς ἐποχήν, καθ' ἣν ὤφειλα νὰ ὑπηρετήσω τὴν πατρίδα μου ὡς στρατιώτης Τὰ πολιτικὰ ὅμως συμβάντα ἄλλως εἶχαν ἀποφασίσῃ καὶ ὁ τρομερὸς πόλεμος τοῦ 1870 ἀνέτρεψε τὰ σχέδιά μου. Δὲν ἔμεινα ἢ ἓν ἔτος μόνον, ἀλλ' ὑπῆρξε ἀρκετὸν ὅπως σπείρω ὀπίσω μου τὴν δυστυχίαν εἰς τὴν οἰκογένειαν Σμίθ, μετὰ τῆς ὁποίας εἶχα στενῶς συνδεθῆ κατὰ τὴν ἐκεῖ διαμονήν μου.

Ὁ κ Σμὶθ εἶχε χάσῃ πρὸ πολλοῦ τὴν σύζυγόν του. Εἶχε μόνον μίαν μονογενῆ κόρην, ἐξόχως ὡραίαν, ἀγνὴν καὶ αἰσθηματικήν.

[1] Εἰκόνα τοιούτων ἁρμάτων, ἐκ τῶν χρόνων τοῦ Ὁμήρου περίπου, δεικνύουν εἰς τὸ Ἐθνικὸν ἐν Ἀθήναις Μουσεῖον τὰ μεγάλα ἀγγεῖα, τὰ λεγόμενα γεωμετρικὰ ἢ τοῦ Διπύλου, τὰ ὁποῖα παριστάνουν κηδείας, μετὰ τὰς ὁποίας, ὡς φαίνεται, ἐπηκολούθουν ἐπιτάφιοι ἀγῶνες.

ΟΙ ΑΓΩΝΕΣ ΤΟΥ ΑΧΙΛΛΕΩΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΙΦΘΙΑΝ

Γ'.

Πρῶτος ἀγὼν ἦτο ἡ *ἁρματοδρομία*, εἰς τὴν ὁποίαν ἐχρησιμοποιήθησαν τὰ πολεμικὰ ἅρματα τῶν στρατηγῶν. Αὐτὰ ἐσύροντο ὑπὸ δύο ἵππων καὶ ἦσαν μικρά, δίτροχα, καὶ ἀνοικτὰ ὄπισθεν καὶ ἄνω[1]. Διηγωνίσθησαν, προσευχηθέντες πρῶτον, ὁ Εὔμηλος ὁ υἱὸς τοῦ βασιλέως Ἀδμήτου, ὁ βασιλεὺς Διομήδης, ὁ βασιλεὺς Μενέλαος, ὁ υἱὸς τοῦ βασιλέως Νέστορος Ἀντίλοχος καὶ ὁ Κρὴς Μηριόνης, ἐνίκησε δὲ πρῶτος ὁ Διομήδης, λαβὼν μίαν γυναῖκα καὶ ἕνα τρίποδα. Οἱ ἄλλοι τέσσαρες ἔλαβαν διάφορα βραβεῖα.

Δεύτερος ἀγὼν ἦτο ἡ *πυγμὴ* (πυγμαχία). Ἠγέρθη δὲ πρῶτος ὁ περίφημος τεχνίτης ὁ κατασκευάσας τὸν Δούριον ἵππον, ὁ ἐκ Φωκίδος Ἐπειός, περὶ τοῦ ὁποίου ἐλέγετο, ὅτι, ὅτε ἦτο ἔμβρυον εἰς τὴν κοιλίαν τῆς μητρός του, *ἐπίκτευσε* (ἐπυγμάχησε) πρὸς τὸν δίδυμον ἀδελφόν του καὶ νικήσας ἐξῆλθε πρῶτος εἰς τὸν κόσμον. Ἀντίπαλος αὐτοῦ προσῆλθεν ὁ στρατηγὸς Εὐρύαλος. Καὶ οἱ δύο ἦσαν γυμνοί, φοροῦντες μόνον περὶ τὴν κοιλίαν εἶδός τι ποδιᾶς, τὸ *ζῶμα*, καὶ ἔχοντες πρὸς προφύλαξιν περιτυλιγμένας τὰς πυγμὰς τῶν χειρῶν διὰ *ἱμάντων*, ἐξ ἀκατεργάστου βοείου δέρματος, τὸ ὁποῖον ἐμαλάκωσαν πιθανῶς διὰ λίπους ἢ ἐλαίου. Τὸ πρῶτον ἆθλον, μίαν ἡμίονον, ἔλαβεν νικήσας ὁ Ἐπειός, ἐν ᾧ ὁ Εὐρύαλος, τὸν ὁποῖον ἀπεμάκρυναν οἱ φίλοι του ἀναίσθητον ἐκ τοῦ ἀγῶνος, ἔλαβεν ὡραῖον ποτήριον.

Τρίτος ἀγὼν ἐτελέσθη ἡ *πάλη*. Ἆθλα ἐτέθησαν πρῶτον εἰς τρίπους, ἀξίας δώδεκα βοῶν καὶ δεύτερον μία γυνὴ γνωρίζουσα πολλὰς οἰκιακὰς ἐργασίας, τὴν ὁποίαν οἱ θεαταὶ ἔκριναν ἀξίαν *τεσσάρων βοῶν*. Ἐπάλαισαν δὲ φοροῦντες μόνον τὸ ζῶμα ὁ Ὀδυσσεὺς καὶ ὁ μεγαλόσωμος Αἴας, ὁ υἱὸς τοῦ Τελαμῶνος, καὶ ἐκηρύχθησαν ἰσόπαλοι, λαβόντες ἴσα ἆθλα.

Τέταρτος ἀγὼν ἐτελέσθη ὁ *δρόμος*, εἰς τὸν ὁποῖον ἠγωνίσθησαν ὁ ταχύπους Αἴας, ὁ υἱὸς τοῦ Ὀιλέως, ὁ Ὀδυσσεὺς καὶ ὁ Ἀντίλοχος. Ἐνίκησε δὲ ὁ Ὀδυσσεύς, λαβὼν μέγα ἀργυροῦν ἀγγεῖον *(κρατῆρα)*, δεύτερος ἦλθεν ὁ Αἴας, λαβὼν βοῦν παχὺν καὶ τελευταῖος ὁ Ἀντίλοχος λαβὼν δύο χρυσοῦ τεμάχια *(ἡμιτάλαντα)*, βάρους ἑνὸς ταλάντου.

Πέμπτος ἀγὼν ἦτο ἡ *ὁπλομαχία*· δύο ἄνδρες, φοροῦντες πανοπλίαν (κράνος, θώρακα, κνημῖδας, ἀσπίδα, δόρυ) θὰ ἐμονομάχουν, ἀλλ' ὄχι μέχρι θανάτου. Ὅστις θὰ ἐπλήγωνε τὸν ἄλλον, θὰ ἦτο νικητής.—Ἀλλὰ τίς θὰ ἠδύνατο νὰ κανονίσῃ τὴν πληγὴν οὕτως, ὥστε νὰ μὴ εἶνε θανάσιμος; Διὰ τοῦτο τὸ φοβερὸν τοῦτο ἀγώνισμα, ἐπειδὴ ἔθετε πάντοτε ὑπὸ σοβαρὸν κίνδυνον τὴν ζωὴν τῶν ἀγωνιζομένων, ἐξηφανίσθη εἰς τοὺς μετὰ τὸν Ὅμηρον χρόνους. Ἦτο ὅμως καθαρῶς πολεμικὸς ἀγών, διότι τότε καὶ αἱ μάχαι ἦσαν σειρὰ μονομαχιῶν. —Διηγωνίσθησαν ὁ Διομήδης καὶ ὁ Τελαμώνιος Αἴας. Εὐθὺς δὲ ὡς ἐπληγώθη ὁ Αἴας καὶ ἐφοβήθησαν οἱ στρατιῶται διὰ τὴν ζωήν του, ὁ Ἀχιλλεὺς ἐκήρυξε τὴν λῆξιν τοῦ ἀγῶνος καὶ ἔδωκεν εἰς αὐτοὺς ἰδιαιτέρως μὲν ἀνὰ ἓν ξίφος, *ἀπὸ κοι-*

ὅπως ἡ κλασικὴ Gretchen. Μ'αὐτὸ λοιπὸν τὸ ἀγγελικὸν πλάσμα ὁ πατήρ της ἐπέτρεπεν εἰς ἐμέ, εἰς ἕνα Γάλλον, νὰ διέρχωμαι συχνὰ τὰς ἑσπέρας πλησίον της. Ἐπαίζαμεν διάφορα τεμάχια μουσικῆς, ἀνεγινώσκομεν ὡραίους στίχους, ἰδίως ὅμως ἐντρυφούσαμεν εἰς τὸν γεννώμενον ἔρωτα εἰς τὰς νεανικὰς καρδίας μας. . . .

Μ' ὅλην δὲ τὴν ζωηρὰν ἐπιθυμίαν, τὴν ὁποίαν ἠσθανόμην διὰ νὰ τὴν νυμφευθῶ καὶ τὸ ὁποῖον τῆς ὑπεσχόμην, τὰ κατόπιν ἐπελθόντα ἐμείωσαν τὸν πρὸς αὐτὴν ἔρωτά μου Ὁ πόλεμος τῆς Γερμανίας ἐξέσπασε, καὶ ἐξ ἀρχῆς τῶν ἐχθροπραξιῶν ἔλαβα ἀπὸ τὸν πατέρα μου, τὴν ἄδειαν νὰ ταχθῶ ὑπὸ τὴν σημαίαν.

Ἐνθυμοῦ, μοῦ ἔλεγεν, ὅτε τὴν ἀπεχωρίσθην, ὅτι θὰ σὲ ἀναμένω ὅσον περισσότερον πρέπει, ὅτι θὰ μένω αἰωνίως πιστὴ εἰς τὸν ἔρωτά μας καὶ ἐὰν μὲ λησμονήσῃς θὰ ἀποθάνω!. . .

Ὑπεσχέθην μὲ περισσότερον οἶκτον παρὰ ἀγάπην, εἰς ἐκείνην τὴν ὁποίαν ἕνα μυστικὸν ἔνστικτον μὲ ἔκαμε νὰ θεωρῶ ἤδη ἐχθράν μου.

Αἱ κεραυνοβόλοι συμφοραὶ ἐξήλειψαν γρήγορα τὴν ἀνάμνησιν τοῦ εἰδυλλίου τούτου.

Τρία ἔτη βραδύτερον ἔλαβα ἕνα μικρὸν κιβώτιον, περιέχον ὅλα τὰ ἐνθύμια, τὰ ὁποῖα τῆς εἶχον προσφέρῃ κατὰ τὴν ἐκεῖ διαμονήν μου. Εἶχε βέβαια ἐννοήσῃ ὅτι τὸ πᾶν εἶχε σβύσῃ εἰς τὴν καρδίαν μου, καὶ μοῦ ἀπέστειλεν ὅλα ὅσα ἠδύναντο νὰ τῆς ὑπενθυμίζουν παρελθόντα ὄνειρα.... Μοῦ ἐπανελάμβανε δὲ μόνον τὰς λέξεις τοῦ ἀποχαιρετισμοῦ. Ὅταν τὰ ἔλαβα διετήρουν ἀκόμη εἰς τὴν ψυχήν μου τὸ μῖσος διὰ τοὺς κατακτητάς μου, ὥστε νὰ μὴ συγκινηθῶ διόλου διὰ τὴν ὀδύνην, τὴν ὁποίαν ἐπροξένουν εἰς μίαν τῶν θυγατέρων των.

Σήμερον ὅμως, ἐπαναβλέπων τὴν ἤρεμον καὶ γλυκεῖαν μορφήν, τὴν τόσον ὀλίγον παρηλλαγμένην ὑπὸ τὰ κλεισμένα βλέφαρα, συνηθανόμην αἴσχος καὶ τύψιν διὰ τὴν διαγωγήν μου.

— Ἔχεις δικαιον φίλε μου, εἶπεν ἡ κ. Ἐλουά. Θὰ μεταβῶμεν αὔριον μαζῆ νὰ καταθέσωμεν ἐπὶ τῆς καρδίας ἐκείνης, ἥτις σὲ ἠγάπησεν, ὀλίγα τριαντάφυλλα τῆς Γαλλίας. Θὰ τῆς μεταδώσουν τὴν λύπην καὶ θὰ σοῦ ἐξασφαλίσουν ἴσως τὴν συγγνώμην της.

(Ἀπὸ τὸ γαλλικὸν) **Φανή.**

νοῦ δὲ τὴν πανοπλίαν τοῦ Σαρπηδόνος, τὸν ὁποῖον ἐφόνευσεν ὁ Πάτροκλος καὶ *ἐσκύλευσεν* λαβὼν τὰ ὅπλα του ὡς λάφυρα.

Ἕκτος ἄθλος ἐτελέσθη ἡ *δισκοβολία*. Ὁ δίσκος *(σόλος)* ἦτο ἀκατέργαστος, συμπαγής, χυτός, σιδηροῦς καὶ ἑπομένως πολύτιμος θὰ ἐδίδετο δὲ ὡς βραβεῖον εἰς τὸν νικητὴν καὶ ἐδόθη εἰς τὸν Πολυποίτην, ὁ ὁποῖος ἐνίκησε τὸν Ἐπειόν, τὸν Αἴαντα καὶ τὸν Λεοντέα.

Ἕβδομος ἄθλος ἐτελέσθη ἡ *σκοποβολία* διὰ *τόξου*. Ἠγωνίσθησαν δύο· ἐνίκησε δὲ ὁ Μηριόνης, ὅστις ἦτο ἐκ Κρήτης, ὅπου ὑπῆρχαν πάντοτε καλοὶ σκοπευταί· δεύτερος ἦλθεν ὁ Αἰγινήτης Τεῦκρος, ὁ Ἀδελφὸς τοῦ Αἴαντος. Τὸ πρῶτον ἄθλον ἦσαν 10 τεμάχια σιδήρου εἰς σχῆμα *πελέκεως*, τὸ δεύτερον δὲ δέκα σιδηρᾶ *ἡμιπέλεκκα*.

Ὄγδοος ἄθλος ἦτο τὸ *ἀκόντιον*, ἔμελλαν δὲ νὰ ἀγωνισθοῦν δύο, ὁ ἀρχιστράτηγος βασιλεὺς Ἀγαμέμνων, καὶ ὁ Μηριόνης. Ἀλλ' ὁ Ἀχιλλεὺς μετὰ τῆς πρεπούσης εὐλαβείας καὶ εὐγενείας ἐξέφρασε τὴν γνώμην ὅλων, εἰπὼν ὅτι ὁ Ἀγαμέμνων ἦτο ἄριστος καὶ ὑπερεῖχε πάντων· ἐπρότεινε δὲ νὰ θεωρηθῇ ὁ ἀγὼν ὡς τετελεσμένος καὶ νὰ λάβῃ ὁ μὲν Ἀγαμέμνων τὸ πρῶτον ἄθλον, ἕνα λέβητα ἀξίας ἑνὸς βοός, ὁ δὲ Μηριόνης ἐν δόρυ. Τοῦτο δὲ καὶ ἔγινε, καὶ ἔληξαν οἱ ἀγῶνες.

ΝΕΟΙ ΣΥΡΜΟΙ

Τὰ νέα φορέματα τῆς ἀνοίξεως ὁμοιάζουν κάπως μὲ τὰ χειμωνιάτικα κατὰ τὸ σχῆμα. Τὰ ὑπερβαίνουν ὅμως κατὰ πολὺ κατὰ τὴν ἐλαφρότητα εἰς τοὺς στολισμούς. Ἡ μακριὰ τάλια, ἐκείνη ὅπου καταβαίνει πρὸς τὰ ἐμπρὸς δὲν ὑπάρχει πλέον· τὴν θέσιν της ἔλαβεν ἡ κοντή, ἡ ὁποία ἀνέβηκε σχεδὸν 4 ἑκατοστὰ τοῦ μέτρου· δηλ. ἐπανῆλθον τὰ φορέματα Directoire μὲ τὰς ἀναγκαίας διορθώσεις, ἀναλόγους τῆς σημερινῆς ἐποχῆς, καὶ ἐν γένει ὅλα τὰ σχήματα τὰ ὁποῖα ἐνθυμίζουν τὴν ἐποχὴν ἐκείνην. Τὸ νέον φόρεμα Directoire δὲν ὁμοιάζει εἰς τίποτε ἄλλο μὲ τὸ ἱστορικὸν ἐκεῖνο φόρεμα παρὰ μὲ τὰς γραμμὰς καὶ ἐνίοτε καὶ μὲ τὸ γαρνίρισμα. Σχεδὸν πάντοτε ἔχει ἕνα μικρὸ bolero πολὺ κοντὸ καὶ πολὺ γαρνιρισμένο κάτω ἀπὸ τὸ ὁποῖον βγαίνει μιὰ φοῦστα ἢ ἐλαφρὰ σουρομένη ἢ πλισαρισμένη, τῆς ὁποίας αἱ ἐλαφραὶ πτυχαὶ πέφτουν μὲ πολλὴν χάριν καὶ εἰς αὐτὸ φαίνεται ἡ τέχνη τοῦ κατασκευαστοῦ, νὰ κατορθώσῃ νὰ δώσῃ εἰς τὸ γυναικεῖον σῶμα τὴν χάριν καὶ τὴν εὐλυγισίαν του. Ἐπίσης εἰς τὰ νέα σχέδια ἀνεβαίνουν πολὺ αἱ φοῦσται ὀπίσω καὶ ἐνῷ εἶνε πολὺ στεναὶ ἐπάνω πίπτουν πλούσιαι καὶ ἀρκετὰ μακρυές. Ἄλλα πάλιν σχέδια ἐπίσης τελευταῖα μᾶς παρουσιάζουν τὸ φόρεμα princesse καὶ τὴν φοῦστα μὲ corselet, πάντοτε συνοδευόμενα μὲ ἕνα μικρὸ bolero, τὸ ὁποῖον τελειώνει εἰς μίαν ruche ἢ εἰς μίαν μικροσκοπικὴν basque.

Τῆς τελευταίας μόδας εἶναι αἱ κονταὶ ζακέται ἀπὸ λεπτὴν τσόχαν ἢ ταφτά, αἱ ὁποῖαι πίσω φθάνουν ἕως εἰς τὴν μέσην ἢ ὀλίγον κάτω ἀπὸ τὴν μέσην καὶ ἐλαττοῦνται πρὸς τὰ ἐμπρός. Ἐὰν εἰς τὴν παλαιὰν αὐτὴν μόδαν τὴν ὁποίαν ἐδανεισθησαν ἀπὸ τοὺς συρμοὺς 1860 προστεθοῦν καὶ οἱ κατεβαστοὶ ὦμοι καὶ τὰ κοντὰ ἀνοικτὰ μανίκια, ἀπὸ τὰ ὁποῖα φαίνονται φοῦσκες ἀπὸ πατίστα ἢ ταντέλλες πηγαίνομεν βεβαίως ὀπίσω καμμιὰ σαρανταριὰ χρόνια, εἰς τὴν ἐποχὴν τῆς αὐτοκρατείρας Εὐγενείας.

Τὰ φορέματα καὶ αἱ φοῦσται princesse εἶνε πολὺ γαρνιρισμένα μὲ διάφορες γαρνιτοῦρες. Ἐπίσης πολὺ νέον σχῆμα εἶνε αἱ φοῦσται μὲ corselet μὲ δύο φοῦστες ἢ γαρνιρισμένες μὲ πολλὰ μικρὰ volants μὲ μικρὰ διαστήματα μεταξύ των. Εἰς τὰ ἐλαφρὰ ὑφάσματα, μεταξωτά, πατίστες, βάζουν δεκατέσσερα καὶ ἀκόμη περισσότερα volants, ἢ ἄλλας γαρνιτούρας, αἱ ὁποῖαι σχηματίζουν διάφορα σχέδια.

Τὰ ποκαμισάκια γίνονται κατὰ προτίμησιν ἢ ἀπὸ ὕφασμα ταντέλλα ἢ κεντημένα ἐπάνω εἰς λεπτὴν πατίστα. Ἀντὶ διὰ Boleros φοροῦν μικρὲς πελερίνες, αἱ ὁποῖαι μόλις σκεπάζουν τὴν τάλια, ἀπὸ τὸ ἴδιο ὕφασμα τῆς φούστας καὶ τελειώνουν πίσω εἰς ἕνα φιόγκον. Ἐπίσης πολὺ τῆς μόδας εἶνε μικρὰ ἐπανωφόρια μὲ κουκοῦλες καὶ μαντίλιες ἀπὸ ταφτᾶ.

Παρισινή.

ΝΕΑ ΑΝΑΚΑΛΥΨΙΣ

JOYVENTINE ΑΝΑΒΗΤΗΡΙΟΝ ΥΔΩΡ

Ι. ΚΑΝΤΖΟΥΚ

Πρὸς ἀντικατάστασιν τῆς φυσικῆς χροιᾶς τῆς κόμης, τοῦ γενείου καὶ τῶν ὀφρύων

Πλεῖσται ὅσαι σκευασίαι συνεστήθησαν μετ' ἐπαίνων μέχρι τοῦδε πρὸς βαφὴν τῆς κόμης καὶ τοῦ γενείου, ἀλλ' ἅπασαι σχεδὸν συντεθεῖσαι παρ' ἀνδρῶν ἀμοιρούντων πρακτικῶν γνώσεων ὑπὸ τὴν ἔποψιν τῆς χημείας καὶ τῆς ὑγιεινῆς, αὗται τὴν ἀρχὴν αὐτῶν καταγγέλλουσιν, καὶ ἵνα μηδεμιᾶς τὸ ὄνομα ἀναφέρωμεν θέλει ἐπαρκέσει ἡμῖν νὰ ἀποδείξωμεν ἐνταῦθα τὰ ἐλάχιστα αὐτῶν ἐλαττώματα, ἵνα πάντες οἱ χρῆσιν αὐτῶν ποιηγάμενοι ἀναγνωρίσωσι τὴν ἀξίαν τῆς ἡμετέρας ἐκτιμήσεως.

Αἱ μὲν τούτων ὑπὲρ τὸ δέον χημικὰς ἑνώσεις περιέχουσαι, εἰσὶ δύσχρηστοι τὴν ἐφαρμογὴν ἔχουσι τὸ σοβαρὸν ἐλάττωμα τοῦ κυλιδοῦν τὸ δέρμα καὶ παρέχουσι τῇ κόμῃ καὶ τῷ γενείῳ ἀπόχρωσιν λίαν ἔντονον, ἥτις μεταβάλλει τὴν φυσιογνωμίαν· ἐνῷ αἱ ἄλλαι ἀσθενέστεραι οὖσαι ἀπαιτοῦσι τὴν συχνὴν χρῆσιν. καθ' ἣν ὁ χρώμενος αὐτὴν δύναται νὰ ἴδῃ τὴν κόμην καὶ τὸ γένειον αὐτοῦ διερχόμενα διαδοχικῶς δι' ὅλων τῶν χρωμάτων τοῦ οὐρανίου τόξου, καὶ ἄλλαι τέλος, σχεδὸν ἀδρανεῖς οὖσαι, ἀπαιτοῦσι χρῆσιν διηνεκῆ, εἰς ἣν δὲν δύνανται νὰ ὑποβληθῶσιν ἄτομα ἠναγκασμένα ἀδιαλείπτως νὰ ἐνασχολῶνται εἰς τὰς ὑποθέσεις αὐτῶν.

Ἐκτὸς δὲ τῶν δυσχερειῶν τούτων, καθῆκον ἡμῶν ἡγούμεθα ἀποδεῖξαι κατὰ τὴν γνώμην πάντων τῶν ἰατρῶν, ὅτι τὸ πλεῖστον αὐτῶν περιέχει βάσεις ἐπιβλαβεῖς τῇ ὑγείᾳ καὶ ὅτι ἡ ἡμερησία χρῆσις ὑγροῦ ἐν καταστάσει διηνεκοῦς ὑγρασίας διατηροῦντος τὴν κεφαλήν, προξενεῖ ἀφεύκτως κεφαλαλγίαν, νευραλγίαν, ὀδονταλγίαν, ρευματισμοὺς ἐπικρανίους, κατάρρους καὶ ἄλλα παρόμοια κακά.

Τουναντίον. ΤΟ ΑΝΗΒΗΤΗΡΙΟΝ ΥΔΩΡ JOUVENTINE ἀποτελεῖται ἐξ ἑνώσεως μὴ ὑποκειμένη εἰς τὰς κακὰς ταύτας συνεπείας. Ἡ χημικὴ αὐτοῦ σύνθεσις ἀναποκρίνεται πρὸς ἁπάσας τὰς ἀποχρώσεις ἀπὸ τοῦ καστανοῦ μέχρι τοῦ μέλανος, ἄνευ κινδύνου τοῦ ἐκτίθεσθαι εἰς τὰ ἀμφίβολα ἐκεῖνα χρώματα, ἅτινα προδίδουσι τὸν χρώμενον τοιαύτῃ τινὶ σκευασίᾳ, ἄνευ ἐπιτυχίας τοῦ σκοπουμένου.

Ἀπὸ τῆς πρώτης ἤδη χρήσεως παρέχει ἀπόχρωσιν φυσικήν, ἣν μετ' ὀλίγας δύναταί τις νὰ περιγάγῃ εἰς τὸ βαθύτερον μέλαν χρῶμα.

ΤΥΠΟΙΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΑ ΛΕΩΝΗ